

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 463/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Rastislavom Sopóciom, kpt. Miloša Uhra 3, Malacky, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava III) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-24 C 143/2018 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Co 77/2021 a sp. zn. 3 Co 15/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej aj „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-24 C 143/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie mestského súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Co 77/2021 a sp. zn. 3 Co 15/2023 (ďalej aj „napadnuté konania krajského súdu“). Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal jej finančné zadost'učinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že žalobou pôvodne podanou 13. decembra 2018 na Okresnom súde Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“) sa žalobca proti sťažovateľke domáhal zaplata sumy 2 526,71 eur s príslušenstvom, a to z titulu náhrady škody spôsobenej sťažovateľkou. Okresný súd uznesením č. k. 24 C 143/2018 z 22. apríla 2021 konanie z dôvodu späťvzatia žaloby zastavil a žalobcu zaviazal povinnosťou zaplatiť sťažovateľke náhradu trov

konania v plnom rozsahu. Uznesenie v časti zastavenia konania nadobudlo právoplatnosť 20. mája 2021. Proti výroku o nároku na náhradu trov konania podal žalobca odvolanie. Spis bol predložený krajskému súdu a bola mu pridelená sp. zn. 3 Co 77/2021. Následne krajský súd o odvolaní žalobcu rozhodol uznesením č. k. 3 Co 15/2023 z 28. februára 2023 právoplatným 12. apríla 2023, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu z 22. apríla 2021 zaväzujúce žalobcu povinnosťou zaplata náhrady trov konania sťažovateľke v plnom rozsahu a zároveň jej priznal aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Právny zástupca sťažovateľky predložil okresnému súdu 5. apríla 2023 vyčíslenie trov konania. O výške náhrady trov konania dosiaľ rozhodnuté nebolo.

3. S účinnosťou od 1. júna 2023 vstúpili do platnosti viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov prechádza od 1. júna 2023 výkon súdnictva v ostatných veciach z Okresného súdu Bratislava III na Mestský súd Bratislava IV. Súdne konanie vo veci sťažovateľky je tak ďalej vedené mestským súdom pod sp. zn. B3-24 C 143/2018.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatou ústavnej sťažnosti po tom, ako sťažovateľka chronologicky zhrnula priebeh napadnutých konaní pred okresným súdom, ako aj krajským súdom, je konštatovanie, že všeobecné súdy „doteraz právoplatne neukončili súdny spor začatý na základe Žaloby podanej dňa 18.12.2018 až do podania tejto sťažnosti, t. j. ani po viac ako 3 rokoch od začatia predmetného súdneho konania. Až po uplynutí takmer 4,5 roka od podania Žaloby dosiahol sťažovateľ vydanie právoplatného rozhodnutia Krajského súdu, týkajúce sa nároku na náhradu trov konania, pričom zatiaľ nebolo vydané ani rozhodnutie súdneho úradníka o výške trov konania. Je teda nespochybniteľné, že Konanie začaté na základe Žaloby podanej žalobcom voči sťažovateľovi trvá doteraz už viac ako 3 roky, pričom je zjavné, vzhľadom na súčasný stav veci, že Konanie nebude právoplatne skončené v dohľadnej dobe. Sťažovateľ je teda stále odkázaný, po viac ako 3 rokoch od začiatku Konania na vecne i miestne príslušných súdoch (t. j. Súd a Krajský súd), čakať na poskytnutie právnej ochrany zo strany príslušného súdu.“

5. Poukazujúc na to, že je zjavné, že zo strany všeobecných súdov „neustále dochádza pre prietahy v konaní k poškodzovaniu procesných a iných práv sťažovateľa“, požaduje priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote prietahovým postupom mestského súdu (pôvodne okresného súdu) a krajského súdu v konaní, ktoré dosiaľ trvá viac ako tri roky a nie je právoplatne skončené.

7. Ústavný súd poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov,

a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje judikatúru a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti spoločne (m. m. IV. ÚS 120/2018).

8. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

9. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

10. Z bodu 2 odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že k definitívnemu nastoleniu právnej istoty vo veci samej došlo 20. mája 2021, a to nadobudnutím právoplatnosti uznesenia, ktorým bolo súdne konanie zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcom. V dôsledku odvolania podaného žalobcom bolo o nároku na náhradu trov konania právoplatne rozhodnuté až 12. apríla 2023. Do doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (3. augusta 2023) ubehli necelé štyri mesiace, počas ktorých pôvodne vo veci konajúci okresný súd a ani následne príslušný mestský súd o vyčíslení trov konania nerozhodol. Aj po právoplatnom skončení konania v merite veci nepochybné pretrváva povinnosť všeobecného súdu konať o nadväzujúcich procesných otázkach, ako je napríklad aj rozhodnutie o trovách konania, resp. vykonanie potrebných úkonov súvisiacich s uplatnenými opravnými prostriedkami. Aj v tomto štádiu konania môžu vzniknúť zbytočné prietahy.

11. Opísanú krátkodobú nečinnosť mestského súdu (resp. okresného súdu) možno síce považovať za príčinu vzniku určitého prietahu v konaní, avšak tento prietah, zohľadňujúc tiež povahu veci, o ktorej sa rozhoduje (výška náhrady trov konania, pozn.), podľa ústavného súdu nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky. Ako už totiž bolo uvedené, nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok

porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru a ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06).

12. V tejto súvislosti ústavný súd, prihliadajúc na judikatúru ESLP, konkrétne na jeho rozsudok v prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11), ktorým ESLP okrem iného konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa teda aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote, konštatuje, že postup mestského súdu (pôvodne okresného súdu) v napadnutom konaní týkajúci sa rozhodovania o výške trov konania sa zjavne nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

13. Ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutých konaniach, teda v konaní pred súdom prvej inštancie, ktorý ešte aktuálne rozhoduje o výške náhrady trov kania, a ani pred odvolacím súdom, ktorého konanie bolo právoplatne skončené ešte pred podaním ústavnej sťažnosti, nedošlo k zbytočným priet'ahom, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu